

Kwartaalmonitor Horeca

Tweede kwartaal 2017

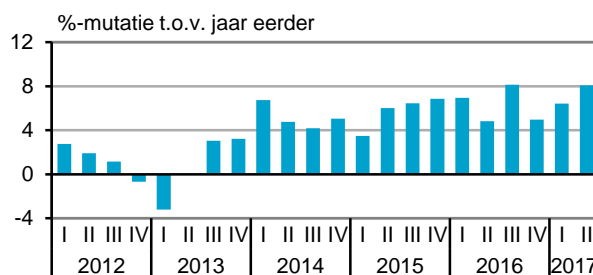
Sterke stijging omzet horeca

- Totaal horeca: Meer omzet voor alle branches, behalve kantines en catering
- Prijzen, vacatures en faillissementen: Aantal openstaande vacatures sterk gestegen
- Hotels: Vier jaar achtereen groei
- Restaurants: Al bijna zeven jaar lang omzetgroei
- Fastfoodrestaurants, ijssalons etc.: Voor vierde kwartaal op rij grootste omzetstijging
- Kantines en catering: Wederom lichte omzetsdaling
- Cafés: Al negen kwartalen achtereen omzetgroei
- Economisch beeld: Bestedingen consumenten groeien ruim 2 procent

De omzet van de horeca¹⁾ is in het tweede kwartaal van 2017 met 8,1 procent toegenomen ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De horeca zet nu al vier jaar achtereen elk kwartaal meer om. Ook de werkgelegenheid nam toe. Daarnaast werd er meer in hotels overnacht dan in dezelfde maanden een jaar eerder. Het ondernemersvertrouwen brak het in het vorig kwartaal gevestigde record. Ten slotte waren er in de horeca duidelijk minder faillissementen dan in het eerste kwartaal van 2017. Ook het aantal starters en stoppers nam af ten opzichte van de vorige periode. Pasen viel dit jaar in het tweede kwartaal en vorig jaar een kwartaal eerder. Dit verklaart een deel van de groei in het tweede kwartaal.

¹⁾ Traditionele horeca, inclusief verblijfsrecreatie, kantines en catering

Omzetontwikkeling horeca¹⁾

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

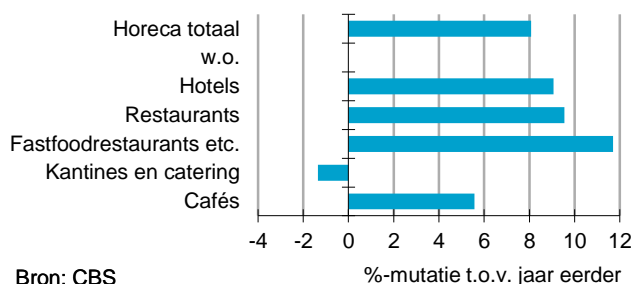
Totaal horeca

Meer omzet voor bijna alle branches

De ontwikkeling van de totale horeca ligt met 8,1 procent hoger dan in het vorige kwartaal, toen de omzet met 6,4 procent toenam ten opzichte van een jaar eerder. Bijna alle branches binnen de horeca boekten meer omzet, net als vorig kwartaal. De groei was wederom het sterkst bij fastfoodrestaurants, ijssalons etc. (11,7 procent). De restaurants volgden met 9,5 procent en de hotels deden het ook goed met 9,1 procent groei. De cafés, inclusief koffiebars en eetcafés, deden met 5,6 procent opnieuw goede zaken. De enige negatieve ontwikkeling (-1,4 procent) deed zich voor bij de kantines en catering.

In de hele branche kwamen er dit kwartaal per saldo ruim 500 bedrijven bij; in het eerste kwartaal van 2017 waren dat er iets minder dan 500. Het totale aantal bedrijven in de horeca komt daarmee op 54,4 duizend.

Omzetontwikkeling

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#)

[StatLine: Horeca; aantal bedrijven](#)

Prijzen, vacatures en faillissementen

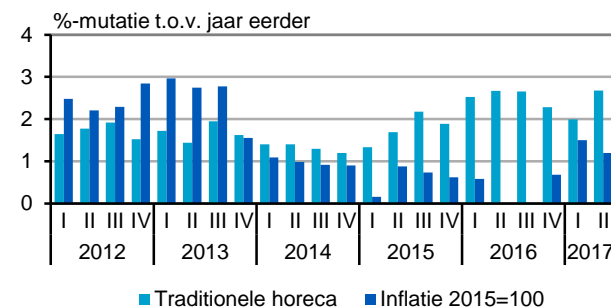
Prijsstijging horeca 2,7 procent, inflatie 1,2 procent

De prijzen in de traditionele horeca²⁾ lagen 2,7 procent hoger dan een jaar eerder. De prijsstijging is daarmee groter dan in het eerste kwartaal. De omzetgroei van de traditionele horeca van 8,1 procent wordt voor ongeveer een derde veroorzaakt door de prijsstijging. Het overige deel (5,4 procent) komt door toename van het aantal consumpties en overnachtingen.

De prijsontwikkeling van de traditionele horeca ligt nu al drieënhalf jaar boven de inflatie. Vooral de laatste tien kwartalen was dat verschil groot, m.u.v. het vorige kwartaal. De inflatie, die een jaar geleden 0,0 procent bedroeg, kwam nu uit op 1,2 procent.

²⁾ Hotels (inclusief pensions en conferentieoordens), restaurants (inclusief fastfoodrestaurants, ijssalons etc.) en cafés.

Prijsontwikkeling

Bron: CBS

[StatLine: Horeca; prijzen](#)

[StatLine: Consumentenprijsindex](#)

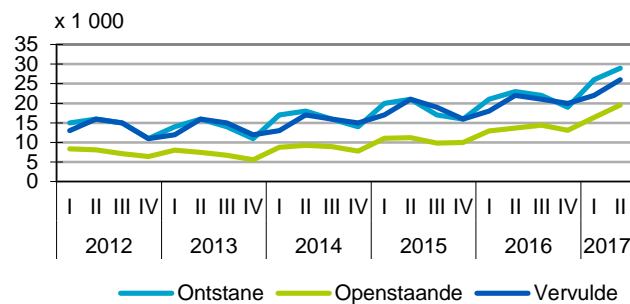
Aantal openstaande vacatures wederom sterk gestegen

Met de omzet- en volumegroei is ook de werkgelegenheid in de horeca toegenomen. Aan het eind van het eerste kwartaal stonden er ruim 19,5 duizend vacatures open. Daarmee is het record van 16,8 duizend van het tweede kwartaal van 2007 overschreven.

De 29 duizend vacatures die in het tweede kwartaal ontstonden, was het hoogste aantal ooit. Daarmee werd het aantal van 26 duizend van het vorige kwartaal is met 3 duizend overtroffen. Ook het aantal vervulde vacatures (26 duizend) is een nieuw record ten opzichte van het tweede kwartaal van 2006 toen er 23 duizend vacatures vervuld werden.

De toename van het aantal ontstane, openstaande en vervulde vacatures is een gebruikelijk patroon voor het tweede kwartaal. Ten opzichte van vorig jaar liggen de drie indicatoren allemaal hoger. Dit sluit aan bij de aantrekkelijke bestedingen in de horeca en het verdere herstel van de economie.

Aantal vacatures

Bron: CBS

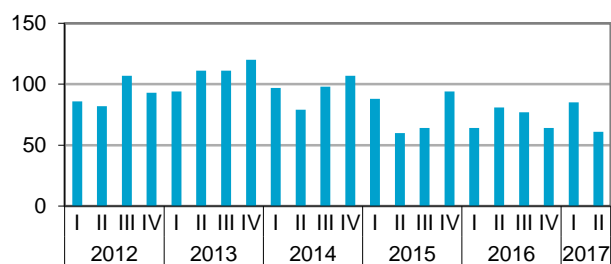
[StatLine: Vacatures](#)

Minder faillissementen in de horeca

Er gingen dit kwartaal 61 horecabedrijven failliet, 24 minder dan in het voorgaande kwartaal. Ook ten opzichte van een jaar eerder was aantal faillissementen ook minder (20).

Bij de restaurants sloten de meeste bedrijven (29) gedwongen de deur, 14 minder dan een kwartaal eerder. Bij de cafés en koffiebars werden er 15 faillissementen uitgesproken, een daling van 8 ten opzichte van het eerste kwartaal. Nog iets minder faillissementen (8) werden er uitgesproken onder de fastfoodketens, ijssalons, etc., ongeveer evenveel als het vorige kwartaal. Bij de cateraars werden er 5 en bij de hotels 4 bedrijven failliet verklaard. In de categorie jeugdherbergen, vakantiecampen en verhuurders van vakantiehuisjes gingen geen bedrijven failliet.

Aantal faillissementen

Bron: CBS

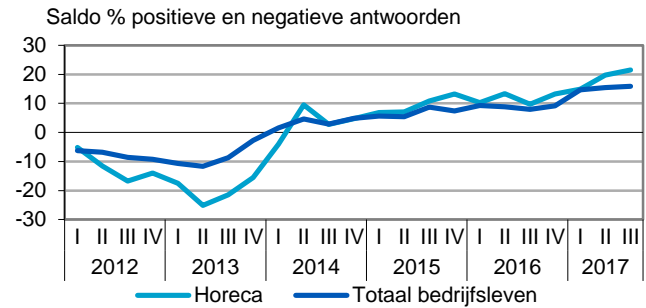
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Sentiment in horeca verbetert verder

Het vertrouwen van de horecaondernemers is voor het vierde kwartaal op rij toegenomen. De stemmingsindicator staat nu op +22. In het vorige kwartaal was het ondernemersvertrouwen in de horeca +20. Het ondernemersvertrouwen ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder is positief sinds het tweede kwartaal van 2014.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie (seizoengecorrigeerde) deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet en van het economisch klimaat in het vorige kwartaal en de verwachting voor de omzet in het lopende kwartaal. Net als in het eerste kwartaal van dit jaar, draagt vooral de verwachte omzet bij aan de toename van het ondernemersvertrouwen.

Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

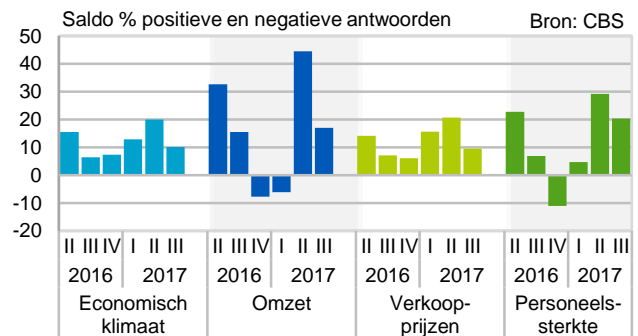
Bron: CBS

StatLine: Ondernemersvertrouwen Nederland

Horeca-ondernemers positief gestemd

Per saldo 17 procent van de horeca-ondernemers verwacht in het derde kwartaal een toename van de omzet. Dat is minder dan in het tweede kwartaal, toen per saldo 45 procent een toename van de omzet voorzag. Dit heeft te maken met het sterke seizoenpatroon van de omzet in de horeca. Door per saldo 10 procent van de ondernemers wordt een verbetering van het economisch klimaat voorzien. Hierbij speelt in mindere mate hetzelfde seizoenpatroon een rol. Verder is het aantal ondernemers dat voor het derde kwartaal een toename van de personeelssterkte verwacht groter dan het aantal met een negatieve verwachting. Per saldo verwacht 20 procent van de horeca-ondernemers een groei van het personeelsbestand. Dat is minder dan in het afgelopen kwartaal, maar meer dan in hetzelfde kwartaal vorig jaar. Tot slot verwacht per saldo 10 procent van de ondernemers een stijging in de verkoopprijzen door te voeren.

Verwachtingen horeca

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

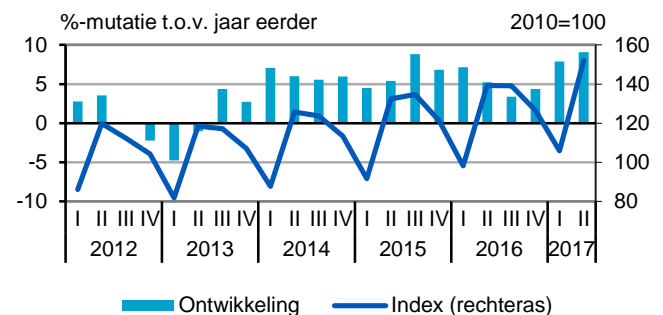
Hotels

Vier jaar achtereen groei

De omzet van hotels, pensions en conferentieoorden groeide dit kwartaal met 9,1 procent ten opzichte van het tweede kwartaal van 2016, toen Pasen in het eerste kwartaal viel. Al vier jaar groeit de omzet elk kwartaal ten opzichte van een jaar eerder. De mate van groei nam sinds het derde kwartaal van 2015 langzaam af, maar neemt de laatste vier kwartalen weer toe. Deze branche is, net als vorig kwartaal, de op twee na grootste groeier binnen de horeca.

In de hotelbranche gingen in het tweede kwartaal 4 bedrijven failliet, evenveel als de vorige drie kwartalen en 3 minder dan een jaar eerder. Met 115 oprichtingen en 45 opheffingen kwamen er dit kwartaal per saldo 70 hotels bij.

Omzetontwikkeling hotels

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

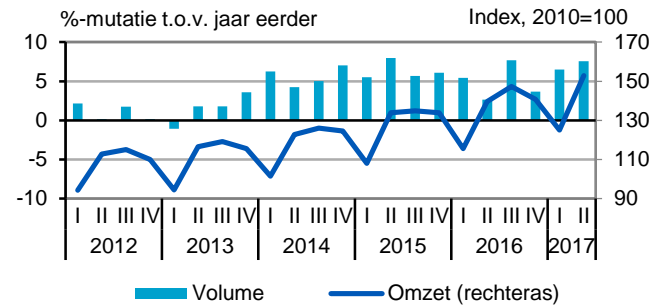
Restaurants

Al bijna zeven jaar omzetgroei

De omzet van restaurants was 9,5 procent hoger dan in het tweede kwartaal van 2016. De prijzen stegen in deze eetgelegenheden met 1,8 procent. Het grootste deel van de omzetstijging komt door groei van het volume: het aantal verkochte consumpties is grofweg met 7,6 procent toegenomen. Hiermee boeken restaurants al ruim vier jaar elk kwartaal volumegroei en al bijna zeven jaar omzetgroei. Binnen de horeca zijn zij daarmee net als vorig kwartaal de grootste groeier, op fastfoodketens (incl. ijssalons etc.) na.

In het tweede kwartaal gingen 29 restaurants failliet. Dat zijn er 14 minder dan in het vorige kwartaal en 12 minder dan in het zelfde kwartaal van vorig jaar.

Volume- en omzetontwikkeling restaurants

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

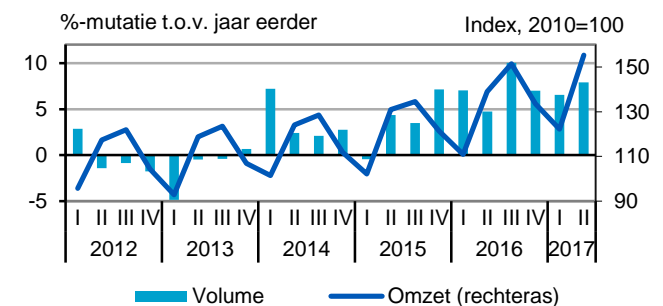
Fastfoodrestaurants, ijssalons etc.

Voor vierde kwartaal op rij grootste omzetstijging

De fastfoodketens, ijssalons, etc. boekten binnen de horeca, net als de vorige drie kwartalen, de grootste omzetstijging. Dit kwartaal kwam die uit op 11,7 procent. Daarvan kwam 7,9 procentpunt voor rekening van het aantal verkochte consumpties. De volumestijging is nu ruim twee jaar achtereen positief. Ten opzichte van een jaar eerder steeg de prijs van fastfood, snacks en afgehaalde of bezorgde maaltijden met 3,5 procent. Een kwartaal eerder was dat 3,4 procent.

Dit kwartaal werden 8 bedrijven in deze horecabranche failliet verklaard, nagenoeg evenveel als in de vorige elf kwartalen.

Volume- en omzetontwikkeling fastfoodrestaurants etc.

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

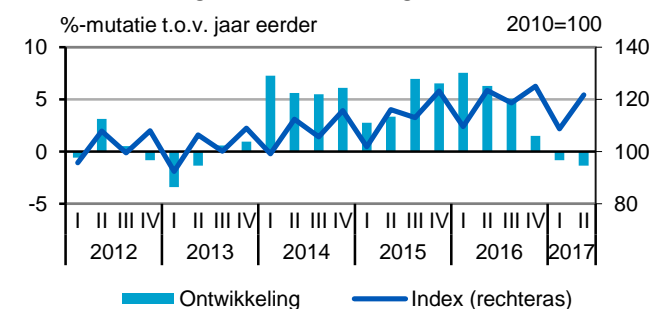
Kantines en catering

Wederom lichte omzetzdaling

Kantines en cateraars hebben 1,4 procent minder omgezet dan in het tweede kwartaal van 2016. Daarmee is de branche net als vorig kwartaal de enige daler binnen de horeca. De omzetzdaling is iets groter dan het tweede kwartaal, toen 0,8 procent minder werd omgezet. Vanaf het tweede kwartaal van 2016 is de mate van groei afgenomen en is de ontwikkeling in het eerste kwartaal omgeslagen naar een daling van 1,4 procent nu. Over heel 2016 was de groei nog 5,1 procent ten opzichte van een jaar eerder.

In het eerste kwartaal gingen 5 bedrijven failliet in deze branche, 1 meer dan een kwartaal eerder. Een jaar eerder gingen er 2 bedrijven failliet. Het saldo van oprichtingen (360) en opheffingen (175) van kantine-exploitanten en cateraars kwam uit op 185.

Omzetontwikkeling kantines en catering

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

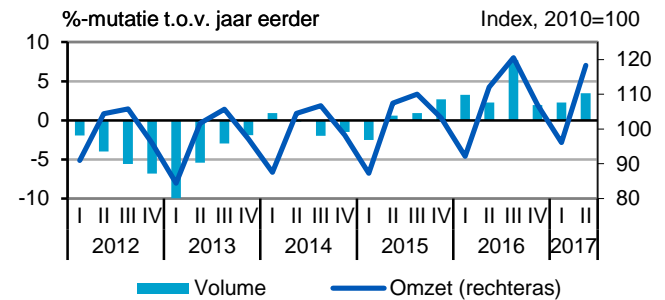
Cafés

Al negen kwartalen achtereenvolgende omzetgroei

De omzet van cafés en koffiebars steeg met 5,6 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. In het eerste kwartaal werd een stijging van 3,7 procent gerealiseerd. Er werden 3,5 procent meer consumpties genuttigd. Daarmee stijgt het volume al negen kwartalen achter elkaar. De prijsstijging van 2,0 procent is even groot als die van vorig kwartaal en is al drieënhalf jaar niet boven de 3 procent geweest.

In het afgelopen kwartaal gingen 15 cafés en koffiebars failliet. Dat zijn er 8 minder dan het vorige kwartaal en 7 minder dan een jaar eerder, toen er 22 dranklokalen hun deuren moesten sluiten. Het saldo van oprichtingen (150) en opheffingen (155) van cafés en koffiebars kwam uit op -5.

Volume- en omzetontwikkeling cafés en koffiebars

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

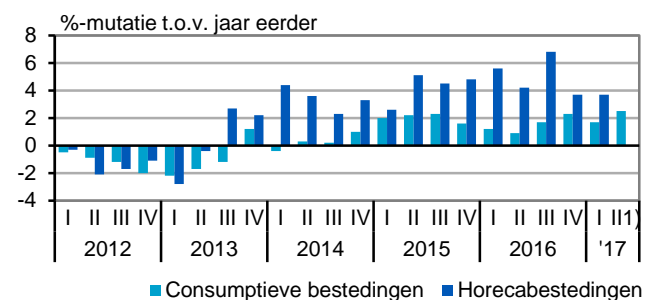
Economisch beeld

Bestedingen consumenten groeien ruim 2 procent

In het tweede kwartaal van 2017 hebben consumenten 2,5 procent meer besteed dan een jaar eerder. Dat is het dertiende kwartaal op rij. In het tweede kwartaal gaven consumenten vooral meer uit aan kleding, elektrische apparaten en aan de inrichting van hun huis. Ook gaven consumenten meer uit aan diensten, zoals horeca.

De consumptiegroei is in lijn met het aantrekken van de werkgelegenheid, de daling van de werkloosheid en het aanhoudende herstel op de woningmarkt. Verder lag het consumentenvertrouwen in het tweede kwartaal op het hoogste niveau in 10 jaar.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

¹⁾ Horecabestedingen 2017-I nog niet bekend

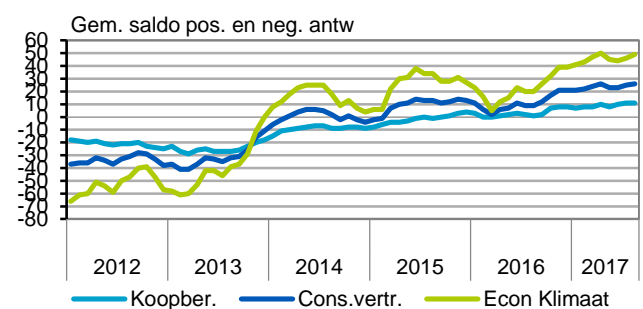
StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Vertrouwen consument houdt aan

Het vertrouwen van consumenten staat in augustus net als in april op 26. Dat is de hoogste waarde in ruim 16 jaar. Het consumentenvertrouwen ligt ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-3). Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). Het dieptepunt werd bereikt in maart 2013 (-41).

Het oordeel over de economie fluctueert sterker dan het oordeel over de eigen financiële situatie. Over de algemene economische situatie zijn consumenten sinds 2014 onafgebroken positief. De koopbereidheid schommelt sinds oktober 2016 rond de 9. In augustus 2017 kwam de koopbereidheid uit op 11. Dat is de hoogste waarde sinds september 2007. Het gemiddelde van de koopbereidheid over de afgelopen twintig jaar staat op -1

Koopbereidheid consumentenvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

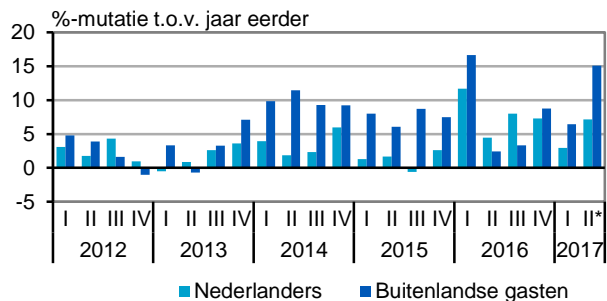
StatLine: Consumentenvertrouwen

Ruim 11 procent meer hotelovernachtingen

Het aantal overnachtingen in hotels steeg in de eerste twee maanden van het tweede kwartaal met 11,4 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. In 2017 viel het drukke Paasweekend in het tweede kwartaal, in 2016 viel Pasen in het eerste kwartaal. De met Pasen gepaard gaande overnachtingen verklaren een deel van de sterkere groei in het tweede kwartaal in vergelijking met de groei in het eerste kwartaal.

Zowel Nederlanders als buitenlandse gasten brachten meer nachten door in hotels. Het aantal Nederlandse overnachtingen steeg met 7,2 procent. Buitenlandse gasten verbleven 15,1 procent meer nachten in hotels dan een jaar eerder.

Overnachtingen in hotels

Bron: CBS * 2017-II: Gebaseerd op de eerste twee maanden

StatLine: [Logiesaccommodaties; gasten, overnachtingen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers die op 31 augustus 2017 beschikbaar waren.
- Door gewijzigde methodiek is de reeks omzet horeca per 2014 herzien. Zie voor verdere informatie de toelichting van [StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#).
- De cijfers in deze publicatie zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 31 augustus 2017

Meer informatie

CBS Infoservice: [Infoservice](#)
Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Staat van het MKB

Op zoek naar cijfers over midden- en kleinbedrijf? Behoeft aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB? Bezoek dan www.staatvanhetmkb.nl en volg [@staatvanhetmkb.nl](https://twitter.com/staatvanhetmkb.nl) op Twitter.